

Izhaja vsak dan, tudi ob nedeljah in praznikih, ob 5 zjutraj.

Uredništvo: Ulica Sv. Frančiška Asiškega št. 20, I. nadst. — Vsi dopisi naj se pošiljajo uredništvu lista. Neprankirana pisma se ne sprejemajo in rokopi si se ne vračajo.

Izdajatelj in odgovorni urednik: Stefan Godina. Lastnik konsorcijskega lista „Edinost“. — Tisk tiskarne „Edinosti“, vpisane zadruge s omejenim poročstvom v Trstu, ulica Sv. Frančiška Asiškega št. 20.

Telefon uredništva in uprave št. 11-57.

Naročnina znaša: Za celo leto K 24.—
za pol leta 12.—
za tri mesece 6.—
za nedeljsko izdajo za celo leto 2.60

Pregled najnovejših dogodkov.

Zapadno bojišče. — Novi, skrajno srđiti boji ob Sommi. Angleži po velikih izgubah zasedli tri vasi, drugje napadi povsod odbiti s protisunkom. Ob Mozi živalno topovsko delovanje.

Ruska bojišča. — Pri Jakobenuh ruski napad odbit. V gorovju Gyergyo so se Rusi vsled zveznega pritiska umaknili proti meji.

Romunska bojišča. — Napredovanje zveznih čet ob Tölgyeškem prelazu in v Oitoški dolini. Uspešni boji na južni sedmograški fronti.

Italijansko bojišče. — Nobenih važnih dogodkov. — Uspešen napad naših letal na vojaške objekte pri Dobrodo.

Balkanska bojišča. — V Dobrudži nič novega. V bitoljski nižini in severno Črne se nadaljuje boj, ki še niso končali.

Dogodki na morju. — Ruski črnomoški dreadnought »Imperatrice Marija« v Sevastopolu eksplodiral in se potopil.

Turška bojišča. — Nič novega.

Austrijsko uradno poročilo.

DUNAJ, 14. (Kor.) Uradno se razglša: 14. nov. 1916.

Vzhodno bojišče. — Mackensenova armada: Naši donavski monitorji so uplenili v bližini Giurgiu ob silnem sovražnem protidelovalju sedem deloma obloženih vlačilcev. — Fronta generalnega polkovnika nadvojvode Karla: Pri Oršovi smo očistili desni breg Donave. Na severu Vlaške se neprestano nadaljuje za nas ugodni boj. V zadnjih dveh dneh smo ujeli 1600 mož in uplenili 7 strojnih pušk in en top. Na Oitoškem prelazu so Romuni nadaljevali napade. V odseku Tölgyes so bili Rusi prisiljeni, da so opustili več višin zapadno meje. Severno Jakobenov se je ruski napad ponesrečil. — Fronta princa Leopolda Bav.: Nič novega.

Italijansko in jugovzhodno bojišče. — Nič važnega.

Namestnik načelnika generalnega štaba: pl. Höfer, fml.

Boji na romunski fronti.

Dunaj, 13. novembra.

Naši napredki na sedmograški južni fronti se začinjajo nekaj dni sem izražati ostreje. Naše čete so v težkih bojih v smerih Rimnik—Falcone, Campolung, Sina in Valeni prodirle deset do trideset kilometrov čez mejo in se nahajajo v nekaterih odsekih pred vodom v ravnino. V smerih Rimnik—Falcone in Campolung je najtežavnejši gorski svet že premagan.

Na sedmograški vzhodni fronti se je močna romunska protiofenziva v okoliših med Bodzaškim in Gyemeškim prelazom razbila ob našem obrambnem zidu, vendar pa je naše prodiranje zaradi trdnega sovražnikovega odpora doslej le mestoma in v majhnem obsegu uspelo preko meje. Temu se ni čuditi, ker Romuni tu ne branijo samo dohodov v Piatro in Okno, temveč tudi utrjeno seretsko črto, kajti predor do seretske črte bi ogrožal tudi nadaljno vzdržanje mejnih postojank v severni Vlaški.

V severovzhodni Sedmograški so si zvezne čete tudi večerj priborile znaten uspeh, osvojivši 1385 metrov visoki hrib Bitco Arsurilor, severozapadno Tölgyesa.

Naša fronta proti Romunski meri sedaj kakih 550 kilometrov. Dejstvo, da je marsikateri gorski pas, zlasti na južni sedmograški fronti, lahko dostopen, zahteva, da je vsa fronta zasedena brez vrzeli, da se tako prepreči obkoljenja, in to seveda zahteva znatne moči. V zvezi s tem se je pač, kakor je razvidno iz današnjega nemškega uradnega poročila, poveljniško povelje generalnega vojnega maršala princa Leopolda Bavarskega, ki je doslej segalo do Dnjestra, sedaj raztegnilo do Karpatskega lesa, tako da generalni polkovnik nadvojvoda-prestolonaslednik Karel Franc Jožef poveljuje sedaj četam, ki so zbrane na bukovinski in sedmograški fronti.

Dogodki na morju.

DUNAJ, 14. (Kor.) Uradno se objavlja: 14. nov. 1916.

V noči od 13. na 14. t. m. je eno naših pomorskih letalskih brodolovj z velikim uspehom obmetalo z eksplozivnimi in zažigalnimi bombami vojaške objekte v Dobrodo in sovražno obrambno letališče v Beligni. Hangarji so bili zažeti in povzročeni velik požar. Kljub srđitemu obstrejanju so se vrnila vsa letala nepoškodovana.

Nemško uradno poročilo.

BEROLIN, 14. (Kor.) Veliki glavni stan, 14. nov. 1916.

Zapadno bojišče. — Armada prestolonaslednika Rupprehta: Na obeh straneh Ancre so se vršili večerj srđiti boji. S koncentričnim ognjem topov najtežkega kalibra pripravljeni napadi močnih angleških čet so bili izvršeni proti našim

glavim rezervam, je priporočilo novačenje vseh možkih pod 26 leti in vseh neizpuščenih delavcev pod 31 leti.

Turško uradno poročilo.

CARIGRAD, 13. (Kor.) Iz glavnega stanja se poroča: Dne 11. novembra so štiri sovražna letala vrgla par bomb na Bir el Sebah, a brez uspeha. Dva delavca sta bila ranjena. Naša letala so takoj pregnala sovražnika. — Perzijsko bojišče in fronta ob Tigrisu: Rusi in Angleži, ki so uvideli, da ne dosežejo nobenega vojaškega uspeha, so pričeli napadati sedaj popolnoma nezavarovane kraje in plemena in izvrševati podle čine plenjenja in nasilstva. Naše čete bodo kaznovali razbojnike. — Kavkaška fronta: Za nas ugodne praske. — Na ostalih frontah nič važnega.

Rusi v Egiptu poklicani pod orožje.

BERN, 14. (Kor.) Ruski konzulati v Kairu in Aleksandriji so pozvali vse v Egiptu bivajoče ruske podanike vojaške obveznosti, da naj takoj stopijo v angleško armado.

Sovražna uradna poročila.

Italijansko uradno poročilo.

DUNAJ, 14. (Kor.) Poročilo italijanske generalnega štaba z dne 13. t. m.: Na trentinski in korški fronti topovsko delovanje. V dolini Terragnolo se nadaljuje intenzivno sovražno gibanje, ki je neprestano motimo. Na julijski fronti nobenih važnih dogodkov. Dne 11. t. m. je metalo sovražno letalsko brodolovje bombe na Padovo. Ena hiša je bila zadeta; večji del tamkaj se nahajajočih številnih žensk in otrok je bil ubit. Število žrtev znaša dosedaj 60. Sovražna letala so izvršila večerj napad na razne kraje operacijskega ozemlja, vendar pa ni zaznamovati niti žrtev niti škode.

Romunsko uradno poročilo.

DUNAJ, 14. (Kor.) Poročilo romunske generalnega štaba z dne 13. novembra: Severna in severozapadna fronta: Na zapadni meji Moldave do Predelova nič novega. V dolini Prahove topovski boj, posebno v zapadnem odseku reke. Odbili smo dva sovražna napada v dolini Gerbului. V ozemlju Dragoslavele se je nadaljeval boj ves dan. Odbili smo vse postojanke v dolini Alute in odbili na levem bregu reke vse napade sovražnika. Na desnem bregu Alute smo pod pritiskom sovražnika južno črto Rignau—Saracinesci opustili nekoliko ozemlja. V dolini Jiu močan pritisk sovražnika. Srđiti boji so se vršili v ozemlju Primbusti (?). Pri Oršovi in na južnem bregu Črne živahni boji. — Južna fronta: Nič novega.

Angleško uradno poročilo.

LONDON, 14. (Kor.) Večerašnje vojno poročilo pravi: Danes zjutraj je na obeh straneh Ancre prodrli naš napad na fronti 5 milj preko nemških obrambnih črt. Zasedli smo močno utrjeni vasi St. Pierre in Dion. Sovražnik je imel težke izgube. Naštetih je že nad 3000 ujetnikov.

Vesti iz Grške.

ATENE, 13. (Kor.) Pet častnikov vojnega ministrstva je odpotovalo v Solun, da se pridružijo venizelističnemu gibanju.

PARIZ, 13. (Kor.) »Petit Parisien« poroča iz Aten: Grški oficirji so dne 11. t. m. izročili Francozom vse municijske zaloge grškega brodolovja, ki so se nahajale v skladiščih na otokih Leros in Kyra. Grška straža je bila zamenjana s francosko. Predaja je bila izvršena protokoliarnim potom.

LONDON, 13. (Kor.) »Times« poroča iz Aten: Poslaniki entente so predložili grški vladi dokaze, da nadaljuje organizacija rezervistov kljub dani obljubi svoje delovanje.

Mehika in Anglija.

NEW YORK, 6. (Kor.) (Zakasnelo.) Wolffov urad poroča iz Mehike: Minister za vnanje zadeve Aguilar je že odgovoril na angleško noto. Noto je zahtevala, da naj se Mehika stogo drži nevtralnosti glede nemških podvodnikov, ki operirajo, kakor se domneva, v mehiškem teritorijalnem vodovju. Aguilar je izjavil, da ostane Mehika nevtralna, odgovoril pa je, da Mehika ni odgovorna za dejanja nemških podvodnikov, kakor ne Združene države za delovanje podvodnika »53« pred Nantucketom. Najboljša pot za ohranitev prijateljskih odnosov med obema vlada-ma obstoja v tem, da naj angleško brodolovje prepreči prihajanje nemških podvodnikov iz njihovih oporišč in tako onemogoči vsako nesoglasje.

Ruska oklopnica »Imperatrice Marija« se potopila.

KODANJ, 13. (Kor.) Semkaj dospeli ruski listi vsebujejo naslednje poročilo ruskega admiralskega štaba: 20. oktobra ob 7 zjutraj je na linjski ladji »Imperatrice Marija« izbruhnil požar, ki je povzročil eksplozijo. Ogenj je izbruhnil v šrambo za olje in se je vključil požrtvovalnemu delu

častnikov in moštva razširil na šrambo inunicije. Ladja se je potopila. Stirje častniki in 145 mož je utonilo; poleg tega je 64 mož umrlo za opeklinami. Ladja leži v negloboki vodi v sevastopolskem pristanu. Upa se, da bo mogoče ladjo dvigniti.

»Imperatrice Marija« je moderna bojna ladja, splavljena leta 1913, dolga 168, široka 27,3 m, 22.869 ton. Oklop je močan do 305 mm; oborožitev: 12 topov po 30,5 cm (po trije v enem stolpu), 20 po 13,5 cm, 4 po 6,3 cm, 4 po 4,7 cm, 4 mitraljeze, 4 cevi za lansiranje torpedov; stroji imajo 26.500 konjskih sil, hitrost 21 pomorskih milj. Koliko moštva je na ladji, se ne ve. — Rusija ima v Črnem morju še tri ladje tega tipa: »Imperator Aleksander III.«, »Imperatrice Jekaterina II.«, ki ste bili splavljeni leta 1914, in »Ivan Grozni«, ki je bila splavljena leta 1915.

Podvodnik »Deutschland«.

AMSTERDAM, 13. (Kor.) Kakor javlja »Handelsblad« iz Londona, so »Times« prejele iz New Yorka brzojavko, da je nemški trgovinski podvodnik »Deutschland« pripravljen za odhod. Kakor poroča »Providence Journal«, obstoji tovar iz 10 vagonov niklja, vagon povprečno po 40 ton, potem 10 vagonov sirovega gumija, treh vagonov kroma in enega vagona vanadija.

Francoska zbornica.

PARIZ, 13. (Kor.) Minister za javna dela Sembat je, odgovarjajoč na neko interpellacijo o transportni krizi obširno razpravljal o vprašanju železnice, plošbe in uvoza, kakor tudi o prizadevanjih, ki streme za tem, da se spravijo potrebščine armade v skladu s ostalimi potrebščinami. Nato je razložil minister odredbe, ukrepane v svrhu odprave transportne krize. Radikalec Resse je predlagal, da naj se najprej glasuje o njegovem in njegovih pristahev predloženem dnevnem redu, ki izreka vladi radi njene nedelavnosti nezaupanje. Ministrski predsednik Briand je pozval zbornico, da naj razpravlja o vprašanju v celoti. Ne sme se govoriti, da položaj v Franciji ni vreden zaupanja, kajti država je prepuščena, da stopa vojna v odločilno fazo in da se bliža zmaga. Ministrski predsednik Briand je apeliral na zaupanje zbornice. Zbornica je sprejela dnevn red radikalnega poslanca Rabierja, ki zahteva enotno vodstvo, sprejem splošnega načrta in izraza nado, da bo ukrenila vlada vse, da se uresniči izvršitev tega programa. Prioriteta dnevnega reda je bila sprejeta s 413 proti 103 glasovom. Paragraf, ki izreka vladi zaupnico, je bil sprejet s 115 proti 86. Ves dnevni red je bil sprejet z dvignjenim rok.

Italijanska zbornica.

MILAN, 13. (Kor.) »Corriere della Sera« poroča, da bo italijanska zbornica vsled vzrokov raznih vrst otvorena zopet šele 5. decembra.

Cesarjevo zdravstveno stanje.

DUNAJ, 14. (Kor.) Cesar, čegar stanje je zadovoljivo, je danes sprejel običajne referate.

Odredbe.

DUNAJ, 14. (Kor.) »Wiener Zeitung« objavlja odredbo finančnega ministrstva z dne 11. novembra 1916 glede dovolitve oprostitve pristojbin v svrhu pospeševanja podpisov na peto avstrijsko vojno posojilo. — Dalje objavlja isti list odredbo finančnega, trgovinskega in poljedelskega ministrstva z dne 3. novembra 1916 glede začasne odprave carin za vojni lep v svrhu izdelovanja papirja.

Minister Burian odpotoval v Berlin.

DUNAJ, 14. (Kor.) Minister za vnanje zadeve, baron Burian, se je podal danes v Berlin.

PODPISOVANJE PETEGA VOJNEGA POSOJILA.

PRAGA, 14. (Kor.) Upravni svet pokojninskega zavoda nemških hranilnic Avstrije v Pragi je sklenil, podpisati 4 milijone na novo avstrijsko vojno posojilo. — Upravni svet tovarne za stroje Breitenfeld & Stanek v Pragi je podpisal en milijon. Avstrijski pomožni fond za vojaške vdove in sirote 1 milijon.

Potopljene in zaplenjene ladje.

BEROLIN, 13. (Kor.) V Sredozemskem morju so bile potopljene naslednje italijanske ladje: parnik »Torero« (767 ton), parnik »Fenuarodo« (1376 ton), jadrenice »Marnaga« (150 ton), »Gildar« (100 ton), »Tre Fratelli« (190 ton), »Sant'Antonio« (611 ton) in »San Giorgio« (258 ton).

MALMOE, 13. (Ritzan.) — Kor. Po semkaj došlih vesteh je bil švedski parnik »Rheader« v soboto zaplenjen in odveden v neko nemško pristanišče.

PARIZ, 14. (Kor.) »Matin« poroča iz Bresta: Italijanski parnik »Margate« je bil potopljen. Posadko je izkrcala torpedovka »Sainte Jeanne« v Brestu.

LONDON, 15. (Kor.) Lloyd poroča: Angleški parnik »Moraza« je bil potopljen. Kapitan je ujet. Istotako sta bila potopljena angleška parnika »Catharham« (1777 ton) in »Capunda« (3097 ton).

KRISTIJANJA, 14. (Kor.) Parnik »Gamma« iz Toensberga je bil glasom poročila iz Bilbao v soboto potopljen. Posadka je rešena. Podkonzulat v Gorcheli poroča: Parnik »Tripel« iz Dramena, je bil večerj pri Gaviao potopljen. Moštvo je rešeno. Bergenski parnik »Forsdalen« je bil potopljen od nekega nemškega podvodnika. Njegovo moštvo kakor tudi moštvo norveškega parnika »Baito«, po 27 mož, je bilo izkrcano v Comarini.

Razne politične vesti.

Posebno stališče Galicije — izpolnitev nemških samovoljnih želja. Torkova »Tagesspost« objavlja, naslednji značilni članek: »Vedno, odkar obstoji v Avstriji nemščonac, stranka, je bila srčna želja vseh njenih pristahev, da bi se Galicija ločila iz ozke zveze z Avstrijo in dobila svoje posebno stališče. Bilo je pravilno, da največja kronovina države dobi neko samovlado, še bolj pa je bila neodvratna potreba avstrijskih Nemcev, da postanejo neodvisni od slovanske parlamentarne večine, ki jih je obremenjala. Nemci, ki bivajo v nekdanjih državnih in zveznih deželah, so se čutili tlačeni in poniževani, da jih je, dasiravno so duševno in gospodarski vzdrževali države, vedno moralo skrbeti, da kaka njim sovražna vlada postavi proti njim vsa ostala narodna plemena, da jih potlači in jim odvzame njihovo staro pozicijo v državi. Nemščonacijska skupina, ki se je še pred vojno leta 1870, sestavila pod vodstvom mož, kot so bili Josip Kopp, Maks Menger in Karel Pickert, je sprejela posebno stališče Galicije v svoj program, pa ni mogla prodrati proti centralističnim nazorom stare ustanovne stranke, ki je postavljala državno edinstvo nad vse in tako zapostavljala narodne potrebe Nemcev. Šele ko so Nemcem sovražne vlade Taaffejeva, Badenijsva in Thunova odkrivala kos za kosom od tradicionalnih pravic Nemcev v Avstriji, je razpadla ustavna stranka, in vsi meščanski poslanci svobodnomislelne smeri so se izrekli za posebno stališče Galicije. — Svetovna zgodovina je v tem slučaju delala za narodni program avstrijskih Nemcev. Može, katerih spomin sega v čas pred letom 1870, in ki so že tedaj strumno delovali za narodno stvar, vidijo v svoji starosti izpolnjen ideal svoje mladosti. — Pozno zadoščenje, ki jim delo zato tem čistejše veseli. — Če poljski in rušinski galiki poslanci ali popolnoma izstopijo iz državnega zbora, ali pa če se njihovo število zmanjša tako, da ostane samo manjša deputacija, pripade večina v vseh stvareh uprave, pravosodja, in uka nemškim poslancem. Kajti vsaj na ta tri polja se bo raztezala avtonomija Galicije in zato ne morejo in ne bodo smeli galiki poslanci v državnem zboru glasovati o teh stvareh. (Stvar ne pomenja nič drugega, kot popolno pomenčenje politične uprave, sodstva in solstva v nemških deželah. Prip. ured.) Pri tem se zasedaj še ne gleda na to, kaj naj se zgodi nadalje še tudi s skupnimi stvarmi, med njimi vojaštvom, trgovinsko politiko in železniškimi stvarmi. V kakršnikoli obliki se uvede zakonodaja o teh važnih stvareh, je vendar gotovo, da bodo notranja uprava, pravosodje in uk posebni delokrog bodoče nemške državnozbornske večine. Brez prevzetja, brez misli na zatiranje drugih narodnosti (?!) bodo Nemci začeli izpostavljati trden red v avstrijski državi in veliko težav, ki jih povzročajo strankarske razmere v državnem zboru, izginejo tako samo po sebi. Nemški državni jezik dobi v bodoči nemški Avstriji (!!!) naravno mesto, ki mu gre. — Toda tudi država bo imela očitni vidni dobiček iz posebnega stališča Galicije. Če vlada ne bo več kot doslej v nevedni odvisnosti od galških poslancev, če ne bo več morala njihovih glasov kupovati s pogodnostmi, more osrednja uprava nastopati veliko bolj nepristransko na pram notranjim galiskim razmeram. Samo po sebi je umljivo, da galška deželna uprava dobi na podlagi državnih zakonov in stvareh uprave, pravosodja in uka večje pravice. Osrednja oblast na Dunaju si obdržati samo nadzorstvo pravico in jo bo izvajala zmerno in pridrno. Doslej pa tega nadzorovanja sploh ni bilo. Če je bil galški namestnik istega mnenja s poljskimi poslanci, se je moral avstrijski ministrski predsednik ukloniti njihovim željam, da bi ga ne odprilno glasovanje v parlamentu. Odslej more osrednja vlada tudi v Galiciji temeljiteje uveljavljati potrebe države. — Pomislite naj se le nedostaki v galškem železništvu, ki so vjevanju delali velike težave. Reda ni bilo mogoče napraviti, dokler so bile frakcije in želje posameznikov dovolj močne, da so opovirale roko vlade. Tako more in bo imela dobiček iz te nove uredbe tudi splošnost, ne glede na to, da nova organizacija zboljšuje položaj Nemcev. Vsako nenaravno stanje krije v sebi kal zmede, in nenaravno je bilo, da je bila narodnogospodarski in kulturno za nemškimi ozemljia zaostala severovzhodna dežela mermojna za vodstvo države. Stara Avstrija in Galicija boste druga poleg druga in obenem roko v roki stopali svojo pot, se ne boste več motili in ovirali, temveč boste mogli harmonično izraznavati svoje koristi. — Lepe stvari se nam obe-

tajo, nam nemškimi avstrijskim narodom!

Civilna službena dolžnost v Nemčiji. V Nemčiji se namerava uvesti splošna civilna službena dolžnost, ki naj bi se raztezala na vse nezaposlene, za delo sposobne osebe brez razlike spola in sicer od 16. do 65. leta starosti. Osebe, ki so redno zaposlene, naj bi pač ostale v svojem poslu, toda če bi pa ne šlo drugače, pa bi se uvedlo prisilno delo na določenem mestu. Kakor poročajo listi, je izvedba civilne službene dolžnosti najvažnejša naloga pred kratkim ustanovljenega vojnega urada, ki pritegne v svoj delokrog vse vojno gospodarstvo in vojno industrijo. Načelniku vojnega urada je v ta namen poleg vojaškega štabnega načelnika podrejen tudi tehnični načelnik, za katerega je določen ravatelj Grusonove tovarne v Magdeburgu Kurt Lorge. Načelnik vojnega urada, generalni poročnik Gröner je te dni, pripovedujoč, kako si misli vso uredbo, Nemčijo primerjal z veliko tvrdo, ki mora v boju za obstanek zbrati svoje zadnje moči in pritegniti svojega zadnjega moža. Niti nove organizacije se bodo torej raztezale v vse panoge pridobitnega življenja do zadnjih delov države. Povsod se ustanove posebnih zastopstev vojnega urada. Sposobne osebe se bodo pošiljale s posebnimi nalagami od kraja do kraja in bodo reševale delovna razmerja in jih izravnavale. Za izravnavo delovnih načinov se pritegnejo docenti tehničnih visokih šol, za nadzorstveno in pisarniško službo v raznih industrijah pa dijaki teh visokih šol, katerim se ta služba vračuna v študijsko dobo. Na ta način in s pritegnitvijo delavstva iz vseh ostalih pridobitnih panog naj bi se dosegla mobilizacija vse delovne moči naroda.

Italijanska irredenta in nje postanek. — Vseučilišni profesor v Inomostu dr. M. Mayr je objavil knjigo pod naslovom »Der italienische Irredentismus«. Ta veleaktualna knjiga prinaša zanimivo, pregledno in pregledno zgodovino italijanske irredente od nje postanka pa do danes. Seveda to z izrecno avstrijskega gledišča. Ker vprašanje, o katerem razpravlja knjiga, v veliki meri zanima nas Hrvate in Slovence, je vredno, da čujemo, kaj pravi o irredenti poznani madžarski sociolog: O. Jaszi na podlagi Mayrjeve knjige. Jaszi žigosa najprej »obupno neznanje«, s katerim pri nas oficijelni svet in naobčarano javno mnenje razumeva in razpravlja mednarodna vprašanja. Vstop Italije v vojno proti nam — piše Jaszi — razumevali ne le širši krogi, ampak tudi večina politikov po poklicu kot posledico intrige entente in njenega pritiska, ali kot posledico hujškanja nekolicinskih ambicioznih demagogov. Le malo jih je, ki vedo, da se je italijansko vprašanje splošno že prej — pred več, nego sto leti in da je sicer res tudi po vnanjih vplivih, v glavnem pa po naši brezbrzičnosti tielo, dokler ni izbruhnilo in plamen, ki se je sedaj združil z velikim svetovnim požarom. Da je temu res tako, se vidi iz knjige uradnega avstrijskega historijografa (Mayr je upravitelj državnega arhiva v Inomostu). Tam se vidi, kako se to gibanje začelo v konvulzijah tirolskega sevdalnega zistema, bolj stanovskega, nego narodnostnega; kako Napoleon pripaja razcepljene italijanske pokrajine ter zanaša v njih narodno misel in demokratizem; kako se vzbujene težnje dalje razvijajo vsled pogreškov avstrijske administracije; se v to gibanje na južnem Tirolskem umešavajo svobodno-zidarske lože iz Švice in italijanski karbonarji; kako Mazzini dalje podžiga gibanje, a je italijanska buržoazija sprejema in razvema, dočim tudi politika avstrijskih vlasti, ki skače iz ene skrajnosti v drugo — od pretiranega popuščanja do prekomerne strogosti, od liberalizma do ogleduškega zistema — nehoti podpira širjenje gibanja. »Vse to se vidi — zaključuje Jaszi — morda tudi proti piščevi želji: kako se je iz gotovih etnografskih in političnih predpogojev, pogreškov, nesporazumov, tesnotnosti, iz borbe med italijansko demokracijo in absolutizmom, italijanska irredenta krepko razvijala.« — Knjiga profesorja Mayrja, oziroma izvajanja ogrskega sociologa na nje podlagi nam dovažajo pred očmi izvestne analogije iz našega primorskega političnega življenja v minulih časih. Tudi tu so gotove pogreške sistema, ki je kolebal sem in tja, brez stalno in smoteno določenih črt, nehoti pospeševale razvijanje izvestnih struj, ki jih danes država opravičeno zasleduje kot nevarne in sorodne procese, ki je — po mnenju gori rešenih dveh učenjakov — pospeševal irredentizem. Slovani na jugu monarhije so svarili, so opozarjali na pogreške. Ni pomagalo. Izvestni visoki krogi so menili, da to gibanje je najbolj paralizirajoče s tem, da je — potajujejo. Danes bi ti gospodje, ako bi še imeli besedo, drugače govorili.

»Krščansko-socialna« »Reichspost« je pisala v svojem nekrologu po pokojnem knezu Franu Thunu o — češkonemškem sporu in o jezikovnih navedbah, s katerimi da je bil težko žaljen tisti narod, ki je bil vedno vez v življenju narodov monarhije, ki je potem užaljeno stal ob strani, zahtevajoč obnovljenja svoje pravice. V svojem nekrologu po takem strogo konservativnem in versko čutečem možu, je torej krščansko glasilo vrglo — kamen na njegov grob. Glasilo katoliško-narodne stranke odgovarja na to: »Da bi bila enakopravnost češkega in nemškega jezika kaka krivica za Nemce, to čujemo od glasila nemških krščanskih socialcev prvičkrat. »Reichspost« sama je nekaj vse drugače pisala o stvari. Očitno je pozabila, da je kabinet Thunovemu pripadal voditelj nemških katolikov Dipauli. — Mi pa pravimo, da »Reichspost« ni pozabila; je le drugače govorila, dokler se ni stranka povzpela do veljave v nemškem in državnom političnem življenju — dokler

je potrebovala moralnega oslonja pri slovenskih narodih. Potem je hitro — »pozabila«, pokazala svojo hipernacionalno barvo in začela s svojimi nemškimi nasprotniki konkurirati v nemškem radikalizmu — a to zopet zato, ker jej je to kazalo, da se vzdrži na višini. Grenke izkušnje so doživeli avstrijski narodi z nazovi — krščanskimi socialci. O tem priča kamen na grob grofa Thuna. — Kar se tiče tiste »edine« vezi, pa govore sedanja dejanja narodov na bojiščih, da jih ne spaja nobena nemška stranka, marveč le zvestoba narodov do države in dinastije. Ta ljubezen in zvestoba jim dajata pravico, da se bore za svoje zahteve po enakopravnosti brez vsakega ozira na okolnost, da smatra »Reichspost« to kot krivico za — svoj nemški radikalizem.

Na adreso Nemcev je naslovila češka »Narodni Politika« ta-le pouk o Avstriji, njenih narodnostnih razmerah in nje potrebah: Nemci ne smejo pozabljati, da v kraljestvu Češkem in v tej državni zvezi niso samo oni! Ta država ne bi bila Avstrija, ako bi bili tu sami Nemci. Tu je tudi drugi narodov, pred vsem pa češki narod. In ta ima gotovo tudi svoje upravičene zahteve, posebno zato, ker njega dosežani položaj ni identičen v vsem z onim nemške manjšine, četudi so njega gospodarski in kulturni razvoj in njega največja važnost evidentni. Na pripombo nekega nemškega lista, da naj Nemci odkažejo vladni neko gotovo smer, je odgovorila praška »Bohemia« ne hoteč, da avstrijski ministrski predsednik ne more tako postopati, kakor kak nemškonalonalen ali kak drugi strankar, marveč da je njegova naloga povsem drugačna. To se je pokazalo pri grofu Stürgku in tudi dr. Körber se ne more identifikirati s kako gotovo politično skupino ali stranko, ker najvišji zakon zanj in za vsakega avstrijskega ministrskega predsednika mora biti absolutna pravičnost napram vsem in popolna enakopravnost vseh avstrijskih narodov. To je tudi temeljni program češkega naroda, čegar neodklonljive zahteve v jezikovnem, kulturnem in gospodarskem pogledu se ne smejo ignorirati. Zato je želeli, da bi nemški politiki, poštono uvažujoč vse okoliščine in neizpremenljivo podane razmere, slednjič iz zatuhle atmosfere našli tisto pot, po kateri je v resnici edino možno priti do Nove Avstrije. Treba le trezno misliti in pravično postopati, in bolja bodočnost obeh narodov bo hkratu zagotovljena. — Lepe besede, sama resnica, ki je na dlani — trebalo bi le ušes, ki bi hoteli to slišati, uvaževati in — praktično izvajati.

Autonomija Galicije in naša dolžnost.

Brnski »Hlas« je napisal sledeči apel na naslov čeških poslancev: »Danes, ob precej kritičnih razmerah, je vprašanje »samostojne Galicije« stavljeno na dnevni red notranje politike. In ni pričakovati, da bi to vprašanje zopet izginilo z dnevnega reda. Tega pač ne treba dokazati, kako neizmerno važno je to vprašanje ne le za skupno notranjo avstrijsko politiko, ampak tudi za — naš narod in ostala slovanska plemena in dele države. Pomenja popoln prevrat dosedanjih razmer in more imeti nedoglednih posledic. Skrajno potrebno je torej, da predlogom in namenom dra. Koerberja obrabamo največjo pozornost. Zveni nam naproti pomemben motiv »muzike bodočnosti« v času, ko se bodočnosti pripravljajo in poraja. In pripravila se in poraja brez sodelovanja češkega naroda. Zakaj, tega ni treba vnovič opetovati. Ali pa vse to, kar se dogaja okoli nas, ne vzdrži odgovornih faktorjev — ki jim odgovornost ni nič manj zato, da se ne menijo zanj, ali jo potajujejo iz malenkostnih vzrokov — k delu in činom, ki jih zahteva — korist naroda?!

»Neues Wiener Tagblatt« piše, da je napoved posebnega položaja, ki se ima podeliti Galiciji, dala mogočen impulz politični — fantaziji. Posebno vprašanje, kako bo to učinkovalo na parlamentarne razmere Avstrije, je predmetom razmotrivanja. Četudi je — pravi dunajski list — psihološko razumljivo, da se po tolikem času zapostavljanja notranje političnih problemov oficijelni napovedi razvoja tako visokega pomena v našem državnoopravnem sistemu, obrača največja pozornost, vendar treba opozoriti, da se resna politika ne sme preveč udajati poletu fantazije. Tak problem ne more pogrešati politike z varno podlago. Podrobnosti glede posebnega položaja Galicije — do tiste polne mere, ki je v soglasju z nje pripadnostjo k državi skupnosti in z nje blaginjo — niso še dane. Predloge o tem bo vlada — ali ne brez stikov z vsemi poklicnimi faktori — stavila po najzrelejšem razmišljanju, česa treba državi in kaj bo koristno deželi. Dokler ne bo potegnjena meja med pravicami in dolžnostmi, ni podlage za nadaljnje sklepanje. V sedanjem trenutku se morejo razprave baviti s hipotezami (domneva-

mi), ki so več ali manje svojevoljne. Na to okolnost naj se ne pozablja! Citirali smo tu izjave iz dveh taborov, ki si vsaj doslej nista bila posebno tesna soseda po svojem programu in čustvovanju.

Izvajanja dunajskega lista prinašajo nekako tolažbo, ker oporekajo bojazni, da bi namreč vlada hotela to važno vprašanje reševati brez poprejšnjega dogodka »z vsemi poklicnimi faktori«, ali — kakor se izraža češki list — brez sodelovanja češkega in potem seveda tudi drugih slovanskih plemen v državi.

V teh glasovih iz dveh taborov pa je analogije v toliko, da obojni prihajajo z važnimi posvarili in opomini. »N. W. Tagblatt« svari, naj se ne vzdržuje s produkti politične fantazije, naj se računa z realnostjo, to je: naj se upošteva — ako si izjave v dunajskem listu prav tolažimo — volja in razpoloženja vseh komponentov političnega življenja v državi. To posvarilo je očitno naslovljeno na adreso tistih Nemcev hiperradikalnega kova, ki hočejo pri reševanju galiskega problema kovati naroden in strankarsko-političen kapital. In to v končne namene, ki morajo neizogibno izzvati viharen odpor pri tistih, na katerih škodo so preračunjeni.

V toliko torej so izvajanja v »N. W. Tagblattu« tolažila in pomirila. In to tembolj, ker si po vsem, kar se čuje o razmerju tega lista do odločilnih krogov, moremo domnevati, da — četudi morda niso direktno narekovana od rečenih faktorjev — vendar odgovarjajo intencijam teh poslednjih.

Seveda je tu važno in kočljivo vprašanje, ali prihaja posvarilo iz resničnega stvarnega nesoglasja z nameni radikalnih nemških krogov, ali pa obsojajo to lo mastenje le iz razlogov — oportunitete, da obsojajo le vohrnost in nepremišljenost, ki govori o neprimernem času o namerah, ki naj bi ostale za sedaj še prikriti v meglo?!

A slovanska plemena v naši državi imajo toliko izkušenj, ki jih sljijo k skrajni previdnosti, da morajo biti pripravljena tudi na neugodne dohodke, da morajo torej računati tudi z drugo gori označenih možnosti. To dejstvo daja opominu v brnskem češkem listu posebno veljavo. Opravičeno zahteva od zastopnikov naroda, naj se vzdrimajo k delu in činom, da se galiski problem ne reševal brez njih in v nepopravljivo škodo njihovih narodov!

Zvoki težkih časov in usodnih sklepov udarjajo na naš prag. Pozivljajo zastopnike slovanskih plemen k vršenju najtežje in najusodnejše dolžnosti, ki se jim je kdaj nalagala: da so čuvarji bodočnosti naroda! Odgovornost, ki bremeni na njih, narasča v nelzerno, ker bi bile posledice zanemarjanja te dolžnosti nedoglednega pomena. Narodni zastopnik, ki bi se hotel — kakor pravi češki list — odtežati tej dolžnosti, nima ali smisla, ali pa ne srca za najvišjo narodno korist in potrebo: za zagotovitev naroda dostojnega življenja. A za vršenje te dolžnosti je eno neizogibno potrebno: da se zastopniki naroda vsposobijo za to delo s koncentracijo vseh političnih sil ne le v posrednem narodu samem, ampak tudi med vsemi narodi, ki jih skupni interes, ista dolžnost, ista skrb in ista bojazen sljijo k skupnosti! Pripravljajo se in porajajo nove razmere v naši državi, dogodki in ukrepi, napram katerim je res dan slučaj popolne solidarnosti v interesih med slovanskimi plemeni v državi.

Resni zvoki udarjajo na naš prag. Dobri genij slovanskih plemen v Avstriji dal, da bodo poklicani voditelji čuli ta memento, ga razumeli in vršili veliko nalogo, ki jim jo nalaga!

Aprovizacijske stvari.

GOVEJE MESO.

Jutri, 16. t. m., se bo prodajalo goveje meso, in sicer proti izkaznici za živila, ki se prešepne na notranjem delu pod št. 7. Prodaja se prične ob 6 zjutraj. Na vsak odmerik izkaznice za živila se bo moglo dobiti 1/4 kg mesa, ali vsega skupaj nikakor ne več kot 1 kg.

Cene:

Prednji deli s priklado K 4'80 kg.
Zadnji deli s priklado K 6'40 kg.
Dobivalo se bo to meso v naslednjih mesnarah:

Bin. Rojan 9; Benedettich, ul. 45; Dapretto, ul. Boccaccio 6; Pellis, ul. Cecilia de Rittmeyer 9; Benedettich, ul. delle Poste 1; Oatznig, ul. S. Spiridione 7; Rodella, ul. Beccherie 11; Rocchelli, Piazza Piccola 2 (za magistratom); Visintini, ul. Cavana 22; Micchelli, ul. Lazzaretto 46; Castro, ul. Fontanone 19; Vosak, ul. Cereria 6; Stanich, ul. S. Giusto 10; Rizzian, ul. dell' Istria 582; Culot, ul. Giuliana 23; Cau, ul. S. Marco 34; Cooperative Operaie, ul. Settefontane; Pozzi, ul. Settefontane 1; Ferluga, ul. Media 46; Saffaro, ul. dell' Istituto 28; Wenghiersin, ul. Ugo Foscolo 16; Depace, ul. Barriera vecchia

26; Kustan, Piazza delle Legna 8; Pinter, ul. Farneto 9; Rocchelli, ul. Maria Teresa 51; Mornig, ul. Acquedotto 17; Godignia, ul. Giulia 27; Otonischer, ul. Molingrande 11; Godina, Skedenj 138; Gatznig, Skedenj 50; Sinigaglia, Barkovlje 41; Loy, ul. Barriera vecchia 43.

Domače vesti.

Raste jim apetit. Iz Lugana poročajo, da iredentovci zahtevajo, naj se starodavno semenišče in hospic sv. Jeronima v Rimu prizna kot izključna last dalmatinskih Italijanov. Že leta 1891 so hoteli izsiliti od vlade sličen sklep. Tedaj pa je vložil Vatikan odločen protest in ugotovilo se je, da je ta zavod last vseh Dalmatincev, torej v prvi vrsti last hrvatskega dalmatinskega prebivalstva. Zadnje dni pa je odposlanstvo iredentističnega društva »Pro Dalmazia« zahtevalo od ministra Comandinija naj ta zavod brez ozira na pravni položaj izroči Dalmatincem italijanske narodnosti in ga zapre za Slovence. Minister se je nekako izogibajoč izjavil o tej nakani, s katero bi hoteli iredentisti pripravljati bodoče gospodstvo nad Dalmacijo. Vlada, v kateri sedi tudi en katoliški minister, se menda vendar-le nekoliko boji po slučaju s palačo di Venezia izzvati nov konflikt z Vatikanom. — Apetit pa imajo gospoda iredentisti velik. Nadejamo se pa, da s stezanjem po Dalmaciji ostane pri — apetitu.

Politični procesi pred vojaškim sodiščem. V ponedeljek se začne pred vrhovnim vojaškim sodiščem razprava o ničnostni pritožbi, ki so jo vložili poslanca dr. Kramar in dr. Rašin in soobtoženci proti obsodi, s katero so bili na smrt obsojeni. Istega dne se začne pred deželnoobrambovskim divizijskim sodiščem proces proti Hajeku in tovarišem radi veleizdaje. Obtožena sta dva urednika praškega »Časa«, potem češki socialnodemokratski poslanec dr. Soukup, in pa — dvorni svetnik praškega policijskega ravateljstva Olič radi dajanja potuše. Soukup se nahaja na svobodi.

Prazniki leta 1917. V prihodnjem letu bomo imeli dva praznika ob novem letu, ker pade novo leto na ponedeljek in dva praznika v prvem tednu, ker pade praznik sv. Treh kraljev na soboto. Po dva praznika bomo imeli o Veliki noči (8. in 9. aprila), o Binkošti (27. in 28. majnika); nadalje 8. in 9. septembra, 8. in 9. decembra in končno dva praznika o Božiču. V letu 1917 bomo imeli z nedeljami vred zavsem 67 praznikov. Pustni čas bo trajal 46 dni, zadnji pustni dan bo dne 20. februarja.

Mesna zastaviljalnica. V četrtek, 16. t. m., se bodo od 9 1/2 dop. do 1 pop. prodajala na dražbi dragocenosti, zastavljene meseca decembra 1. 1914. na bele listke serije 136 in sicer od št. 233.801 do št. 234.500. — Isti dan popoldne od 3 1/2 do 7 se bodo prodajali nedragoceni predmeti, zastavljeni meseca decembra leta 1915. na rdeče listke serije 138. in sicer od št. 44.601 do št. 47.300.

ČESKO - BUDJEVIŠKA RESTAVRACIJA (Bosakova uzorna češka gostilna v Trstu) se nahaja v ulici delle Poste št. 14, vhod v ulici Giorgio Galatti, zraven glavne pošte, Slovenska postrežba in slovanski jedilni listi.

MALI OGLASI.

Kuharica z dobrimi spričevali in ki je popolnoma vajena samostojnega gospodinjstva želi mesto k samostojnemu gospodu. — Mesto lahko nastopi 24. t. m. Naslov pove Inscr. odd. Edinosti. 3013

Izgubilo se je par nahanov v škafliji od Hotela Volpich čez ul. S. Marturi do Restavracije Klancenz. Posteni najditelj je naprosen prinesiti jih proti primerni nagradi. Inscr. odd. Edinosti. 740

Resnost. Valed sedanjih razmer ni mogoče ko-responderati brez popolnih podpirov. Prosim za ves naslov, da se morem odzvati. — Tajnost zadržam. — Pričakujem odgovora pod Hrv. št. 304 na Inscr. odd. Edinosti. 741

Kupujem žaklje vsake vrste, cunje in bombaže. F. Babit Molin grande 20. 736

Kupujem žaklje vsake vrste. G. Stebel, ulica Torrente 38. Zaloga žakljev. 731

Na debelo samo za preprodajalce. Nogavice, sukanec, pipe, milo, gamijeve podpetnike, razni gumbi, denarice, mazilo za čevlje, električne svetiljke, baterije, pisarnski papir kopirni svinčniki, zaponke, prstani rdečega križa, krema za brado, šlice, razna rezila, robci, mrežice za brke, pletenine, srajce, spodnje bluze, ogledala, ustnike, razne glavnice, zaponke »Patent Knopfe« in drugo prodaja JAKOB LEVI, ulica S. Nicolò št. 19. 26

Žaklje vsake vrste kupnje prva slovenska trgovina, Jakob Margon, Trst, ulica S. Nicolò 21 (pri mestni bolnišnici). 732

Kupujem volno, bombaže, cunje in kovine po visoki ceni. Via Settefontane št. 280. Finzi, Montebello. 733

ZDRAVNIK
Med. Dr. Karol Perničič
stanuje v Trstu, ul. Giulia 76 III. n. (zraven Dreherjeve pivovarne) in ordinira v ulici Carintia 39, I. od 3 do 4 pop. za notranje, nevrozne in otroške bolezni (blizu cerkve sv. Antona novega.)

Riunione Adriatica di Sicurtà v Trstu

(Lastna palača)
ustanovljena leta 1838.
Zavarovanje proti škodi, povzročeni po ognju strel in eksplozijah.
Zavarovanja steklenih plošč proti razbitju.
Zavarovanja proti tatvini z vlomom.
Zavarovanja pošiljatev na morju in po snemem.
Življenjska zavarovanja v najrazličnejši kombinacijah.

Delniška glavnica in rezerve dne 31. decembra 1915 K 199.625.992-40

Stanje zavarovalne glavnice na življenje (31. 12. 1915) K 546.405.849-.

Odkar obstaja družba, je bilo v vseh branah izplačano na škodah K 872.453.443-85.

Zastopstva v vseh delnih glavnih mestih in važnejših krajih Avstro-Ogrske monarhije.

Kabaret-Varietè MAXIM

Trst - Via Stadion 10 - Trst

Odprt od 8 1/2 zvečer naprej

Cena: I. vrste K 2. II. vrste K 1.

Avstrijski kreditni zavod

za trgovino in obrt

(I. r. priv. Stabilimento Austriaco di Credito per Commercio ed Industria)

Podružnica Trst, Trg Marije

Terezije št. 2

se bavi z vsemi bančnimi posli toliko tukaj, kolikor na Dunaju VII. Zollergasse 2 (Naslov za brzojavke na Dunaju »Filcredit«)

Obrestna mera za vloge na knjižice 3 1/2%, na že izdane knjižice stopi ta obrestna mera v veljavo z dnem 1. decembra 1916.

Blagajna je odprta od 9-12 in od 3-5 pop.

Vrhutega uraduje oddelek za varnostne celice (safes) v Trstu od 10-12 predpoldne.

Hotel in restavracija METROPOLE

Trst, ulica S. Nicolò 22.

Kuhinja prve vrste. Vina izbrana.

Elegantne sobe. — Največja čistost. — Cene zmerne.

Pfaff Stroj za šivanje in vezanje, pravi nemški vzorci.

Seidel & Neumann in „Singer“ Rast & Gasser

Bogata zaloga vseh potrebščin.

Mehanična delavnica za vsako popraviljanje.

— Trudka ustanovljena leta 1878. —

FRANCESCO BEDNAR

Trst, ulica Campanile št. 19.

Baterije la „GOLD“

in hilze za žepne svetiljke razpošilja prva in največja razpošiljalnica za Kranjsko
K. A. KREGAR, Ljubljana, Sv. Petra cesta št. 21-23.

SIROLIN "Roche"

Prsne bolezni, oslovski kašelj, naduha, influenza

Kdo naj jemlje Sirolin?

1. Vsek, ki trpi na trajnem kašlju, (zlasti je obvarovan s kašljem, ki ga povzroči 2. Oseba s kroničnim kašljem, ki ga povzroči 3. Oseba s kroničnim kašljem, ki ga povzroči 4. Oseba s kroničnim kašljem, ki ga povzroči 5. Oseba s kroničnim kašljem, ki ga povzroči 6. Oseba s kroničnim kašljem, ki ga povzroči 7. Oseba s kroničnim kašljem, ki ga povzroči 8. Oseba s kroničnim kašljem, ki ga povzroči 9. Oseba s kroničnim kašljem, ki ga povzroči 10. Oseba s kroničnim kašljem, ki ga povzroči 11. Oseba s kroničnim kašljem, ki ga povzroči 12. Oseba s kroničnim kašljem, ki ga povzroči 13. Oseba s kroničnim kašljem, ki ga povzroči 14. Oseba s kroničnim kašljem, ki ga povzroči 15. Oseba s kroničnim kašljem, ki ga povzroči 16. Oseba s kroničnim kašljem, ki ga povzroči 17. Oseba s kroničnim kašljem, ki ga povzroči 18. Oseba s kroničnim kašljem, ki ga povzroči 19. Oseba s kroničnim kašljem, ki ga povzroči 20. Oseba s kroničnim kašljem, ki ga povzroči 21. Oseba s kroničnim kašljem, ki ga povzroči 22. Oseba s kroničnim kašljem, ki ga povzroči 23. Oseba s kroničnim kašljem, ki ga povzroči 24. Oseba s kroničnim kašljem, ki ga povzroči 25. Oseba s kroničnim kašljem, ki ga povzroči 26. Oseba s kroničnim kašljem, ki ga povzroči 27. Oseba s kroničnim kašljem, ki ga povzroči 28. Oseba s kroničnim kašljem, ki ga povzroči 29. Oseba s kroničnim kašljem, ki ga povzroči 30. Oseba s kroničnim kašljem, ki ga povzroči 31. Oseba s kroničnim kašljem, ki ga povzroči 32. Oseba s kroničnim kašljem, ki ga povzroči 33. Oseba s kroničnim kašljem, ki ga povzroči 34. Oseba s kroničnim kašljem, ki ga povzroči 35. Oseba s kroničnim kašljem, ki ga povzroči 36. Oseba s kroničnim kašljem, ki ga povzroči 37. Oseba s kroničnim kašljem, ki ga povzroči 38. Oseba s kroničnim kašljem, ki ga povzroči 39. Oseba s kroničnim kašljem, ki ga povzroči 40. Oseba s kroničnim kašljem, ki ga povzroči 41. Oseba s kroničnim kašljem, ki ga povzroči 42. Oseba s kroničnim kašljem, ki ga povzroči 43. Oseba s kroničnim kašljem, ki ga povzroči 44. Oseba s kroničnim kašljem, ki ga povzroči 45. Oseba s kroničnim kašljem, ki ga povzroči 46. Oseba s kroničnim kašljem, ki ga povzroči 47. Oseba s kroničnim kašljem, ki ga povzroči 48. Oseba s kroničnim kašljem, ki ga povzroči 49. Oseba s kroničnim kašljem, ki ga povzroči 50. Oseba s kroničnim kašljem, ki ga povzroči 51. Oseba s kroničnim kašljem, ki ga povzroči 52. Oseba s kroničnim kašljem, ki ga povzroči 53. Oseba s kroničnim kašljem, ki ga povzroči 54. Oseba s kroničnim kašljem, ki ga povzroči 55. Oseba s kroničnim kašljem, ki ga povzroči 56. Oseba s kroničnim kašljem, ki ga povzroči 57. Oseba s kroničnim kašljem, ki ga povzroči 58. Oseba s kroničnim kašljem, ki ga povzroči 59. Oseba s kroničnim kašljem, ki ga povzroči 60. Oseba s kroničnim kašljem, ki ga povzroči 61. Oseba s kroničnim kašljem, ki ga povzroči 62. Oseba s kroničnim kašljem, ki ga povzroči 63. Oseba s kroničnim kašljem, ki ga povzroči 64. Oseba s kroničnim kašljem, ki ga povzroči 65. Oseba s kroničnim kašljem, ki ga povzroči 66. Oseba s kroničnim kašljem, ki ga povzroči 67. Oseba s kroničnim kašljem, ki ga povzroči 68. Oseba s kroničnim kašljem, ki ga povzroči 69. Oseba s kroničnim kašljem, ki ga povzroči 70. Oseba s kroničnim kašljem, ki ga povzroči 71. Oseba s kroničnim kašljem, ki ga povzroči 72. Oseba s kroničnim kašljem, ki ga povzroči 73. Oseba s kroničnim kašljem, ki ga povzroči 74. Oseba s kroničnim kašljem, ki ga povzroči 75. Oseba s kroničnim kašljem, ki ga povzroči 76. Oseba s kroničnim kašljem, ki ga povzroči 77. Oseba s kroničnim kašljem, ki ga povzroči 78. Oseba s kroničnim kašljem, ki ga povzroči 79. Oseba s kroničnim kašljem, ki ga povzroči 80. Oseba s kroničnim kašljem, ki ga povzroči 81. Oseba s kroničnim kašljem, ki ga povzroči 82. Oseba s kroničnim kašljem, ki ga povzroči 83. Oseba s kroničnim kašljem, ki ga povzroči 84. Oseba s kroničnim kašljem, ki ga povzroči 85. Oseba s kroničnim kašljem, ki ga povzroči 86. Oseba s kroničnim kašljem, ki ga povzroči 87. Oseba s kroničnim kašljem, ki ga povzroči 88. Oseba s kroničnim kašljem, ki ga povzroči 89. Oseba s kroničnim kašljem, ki ga povzroči 90. Oseba s kroničnim kašljem, ki ga povzroči 91. Oseba s kroničnim kašljem, ki